

Dosarul nr. 1ra-1859/21
1-20106650-01-1ra-23082021

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

26 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
Președinte – Toma Nadejda
Judecătorii – Diaconu Iurie și Boico Victor

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2021 și a sentinței Judecătoriai Orhei (sediul Rezina) din 02 martie 2021, în cauza penală în privința lui

Romanov Valerii xxxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat în xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 03.09.2020 – 02.03.2021;

Instanța de apel: 24.03.2021 - 02.06.2021;

Instanța de recurs: 23.08.2021 – 26.01.2022.

A C O N S T A T A T

1. Prin sentința Judecătoriai Orhei (sediul Rezina) din 02 martie 2021, pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Romanov Valerii a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, la 4 (patru) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

A fost respinsă solicitarea procurorului privind dispunerea încasării din contul inculpatului Romanov Valerii, cheltuielile judiciare.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că la 12 mai 2020, aproximativ ora 18:30, Romanov Valerii aflându-se la domiciliul său situat în xxxxx, în rezultatul unui conflict de rutină apărut între el și concubina sa Tverdohleb Veronica cu care locuia pe aceeași adresă, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, urmărind scopul cauzării vătămării integrității corporale a membrului familiei, intenționat a aplicat violența fizică asupra concubinei sale Tverdohleb Veronica, manifestată prin aplicarea multiplelor lovituri cu ajutorul unei bâte din lemn, în regiunea toracelui și membrelor superioare, cauzându-i astfel lui Tverdohleb Veronica

leziuni corporale sub formă de traumă contuză a toracelui: echimoză și edem al țesuturilor moi pe hemitoracele drepte, fractura coastelor VIII și IX pe dreapta, cu deplasare de fragmente, hemopneumotorace pe dreapta, colabare totală pulmon drept, echimoză și edem al țesuturilor moi pe brațul drept, care conform raportului de expertiză medico-legală nr. 202026D0127 din data de 23 iunie 2020, care au putut fi provocate ca rezultat al acțiunii traumatice cu obiect dur, contodent, posibil în timpul și circumstanțele indicate, în comun, conform criteriului pericolului pentru viață, se califică ca vătămare gravă.

Astfel, acțiunile lui Romanov Valerii, au fost încadrate în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, *violența în familie, adică acțiunea intenționată săvârșită de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin maltratare, alte acțiuni violente, soldate cu vătămare gravă a integrității corporale.*

3. Procurorul, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea cheltuielilor de judecată, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie dispusă încasarea din contul lui Romanov Valerii în beneficiul statului, cheltuielile judiciare în sumă de 640 (șase sute patruzeci) lei, suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare medico-legală nr. 202026D0109 din 10 iunie 2020 și nr. 202026D0127 din 23 iunie 2020.

În motivarea apelului a indicat, că prima instanță eronat a conchis asupra respingerii solicitării privind dispunerea încasării din contul inculpatului în beneficiul statului, cheltuielilor judiciare suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare.

Astfel, invocând prevederile art. 227 alin. (1), (2) pct. 5), (3), 229, 385 alin. (1) pct. 14) Cod de procedură penală, a menționat acuzarea că a făcut dovada cheltuielilor suportate de stat la instrumentarea cauzei penale.

De asemenea, a precizat acuzarea că suportarea cheltuielilor de judecată într-o cauză penală este generată de săvârșirea infracțiunii, care impune corespunzător desfășurarea urmăririi penale, din care motiv cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului care este recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii.

În acest context, a menționat că la caz, urmare a acțiunilor inculpatului, statul a suportat cheltuieli în sumă de 640 lei, care urmează a fi recuperate anume din contul inculpatului.

4. Avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatului, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei inculpatului, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului Romanov Valerii, în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa cu suspendarea condiționată a executării acesteia, potrivit art. 90 Cod penal.

În motivarea apelului a indicat, că pedeapsa stabilită inculpatului Romanov Valerii, cu executare reală, este una prea aspră, în contextul în care

inculpatul și-a recunoscut vinovăția și a solicitat examinarea cauzei conform procedurii prevăzute de art. 364¹ Cod de procedură penală.

În opinia apărării, pedeapsa aplicată inculpatului nu este una echitabilă în raport cu fapta săvârșită de către Romanov Valerii, aceasta fiind una prea aspră și contrară criteriilor generale de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 75 Cod penal.

Astfel, invocând prevederile art. 90 Cod penal, a conchis apărarea că la judecarea cauzei, prima instanță nu a respectat principiile de bază care reglementează desfășurarea unui proces echitabil, aplicându-i inculpatului o pedeapsă prea aspră în raport cu fapta săvârșită.

5. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2021, a fost respins ca tardiv apelul declarat de avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatului, admis apelul procurorului, casată parțial sentința primei instanțe, în partea cheltuielilor de judecată, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost dispusă încasarea din contul lui Romanov Valerii în beneficiul statului, cheltuielile judiciare în sumă de 640 (șase sute patruzeci) lei, suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare medico-legală nr. 202026D0109 din 10 iunie 2020 și nr. 202026D0127 din 23 iunie 2020.

În rest, dispozițiile sentinței primei instanțe au fost menținute.

5.1. În motivarea soluției pronunțate, referitor la apelul declarat de partea apărării, instanța de apel, reținând prevederile art. 415 alin. (1) pct. (1) lit. a), 402 alin. (1), 403 alin. (1), 404 Cod de procedură penală, a indicat că apelul declarat de către avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatului Romanov Valerii, a fost depus în afara termenului legal, fapt confirmat prin probele anexate la materialele cauzei penale.

Astfel, instanța de apel a menționat că potrivit materialelor cauzei penale, se atestă că sentința primei instanțe a fost pronunțată la 02 martie 2021, (f.d.120), iar potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 02 martie 2021, la pronunțarea acesteia a fost prezent apărătorul inculpatului, Caciarin Ruslan (f.d.115).

De asemenea, a reținut instanța de apel că potrivit recipisei anexate la materialele cauzei, se atestă că apărătorul inculpatului, Caciarin Ruslan a recepționat contra semnătură copia sentinței primei instanțe la aceeași dată – 02 martie 2021 (f.d.123), iar la 31 mai 2021, de către avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatului Romanov Valerii a fost depusă cererea de apel împotriva sentinței primei instanțe, astfel concluzionând că deși avocatul Mîrzîncu Aurelia indică că inculpatul nu s-a prezentat la ședința de pronunțare a sentinței și că despre pedeapsa aplicată a aflat la 26 mai 2021, instanța de apel a constatat că apelul apărării a fost depus cu depășirea termenului legal prevăzut de art. 402 Cod de procedură penală, or, aceasta nu a prezentat instanței careva probe certe, veridice, admisibile și pertinente care să demonstreze temeinicia omiterii termenului legal de contestare a sentinței primei instanțe și dreptul de a fi repus în termenul legal.

Instanța de apel a indicat că judecata în cadrul primei instanțe, s-a desfășurat pe baza probelor administrate la faza urmăririi penale, potrivit art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, la cererea scrisă personal de inculpatul Romanov Valerii (f.d.108), acceptată prin încheierea protocolară a instanței de judecată din 10 septembrie 2020 (f.d.112), astfel că legalitatea sentinței contestate urmează a fi verificată sub aspectele de drept: dacă există erori procesuale și dacă pedeapsa este stabilită în limitele legii.

Prin urmare, instanța de apel a precizat că la judecarea cauzei, prima instanță a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a apreciat probele administrate în faza de urmărire penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Romanov Valerii în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, violența în familie, adică acțiunea intenționată săvârșită de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin maltratare, alte acțiuni violente, soldate cu vătămare gravă a integrității corporale.

Cu referire la apelul procurorului, instanța de apel a constatat că potrivit Legii nr. 316 din 22 decembrie 2017, în vigoare din 09 februarie 2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, la art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală care prevedea că „*plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat*”, a fost abrogat.

În acest context, reținând prevederile art. 227, 229 Cod de procedură penală, instanța de apel a constatat că în speță, au fost suportate cheltuieli judiciare în sumă de 640 lei, pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 202026D0109 din 10 iunie 2020 și raportului de constatare nr. 202026D0127 din 23 iunie 2020, din care motiv a conchis că prima instanță neîntemeiat a stabilit că cheltuielile judiciare nu urmează a fi încasate din contul inculpatului Romanov Valerii în sumă de 640 lei, or, la data efectuării raporturilor de constatare tehnico-științifică nr. 202026D0109 din 10 iunie 2020 și medico-legală nr. 202026D0127 din 23 iunie 2020, a fost abrogată dispoziția legală, care reglementa că „*plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat*” prin Legea nr. 316 din 22 decembrie 2017, în vigoare din 09 februarie 2018 „*pentru modificarea și completarea unor acte legislative*”.

6. Avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatului, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei inculpatului și cheltuielilor judiciare, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Romanov Valerii să-i fie stabilită pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării acesteia conform art. 90 Cod penal, și trecerea în contul statului a cheltuielilor judiciare.

În argumentarea recursului menționează, că la data pronunțării sentinței primei instanțe, inculpatul nu a fost prezent, și respectiv nu a primit copia sentinței, iar despre pedeapsa care i-a fost aplicată, a aflat la 26 mai 2021, când i-a fost comunicată sentința.

Astfel, susține că cererea de apel a fost depusă la 31 mai 2021, din care motiv consideră că sentința primei instanțe a fost contestată în termen.

Cu referire la pedeapsa stabilită inculpatului, consideră apărarea că este una prea aspră și inechitabilă, și invocând prevederile art. 61 alin. (2), 75, 90 Cod penal, menționează că inculpatul și-a recunoscut vina și a solicitat examinarea cauzei conform procedurii prevăzute de art. 364¹ Cod de procedură penală, a colaborat activ cu organul de urmărire penală, iar antecedente penale nu are, din care motiv urmează să-i fie stabilită pedeapsă cu suspendare condiționată a executării acesteia, potrivit art. 90 Cod penal.

Referitor la cheltuielile judiciare, susține că prima instanță întemeiat a dispus respingerea solicitării procurorului privind dispunerea încasării cheltuielilor de judecată în sumă de 640 lei din contul inculpatului.

În acest context, precizează că este obligația pozitivă a statului de a administra probele necesare în vederea constatării faptei infracționale, identificării făptuitorului, precum și suportarea cheltuielilor aferente procesului penal.

Invocând prevederile art. 142 alin. (1) Cod de procedură penală, art. 75 alin. (3) din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, conchide apărarea că întrucât efectuarea expertizelor medico-legale a fost solicitată de către organul de urmărire penală, consideră că cheltuielile de judecată urmează a fi suportate din bugetul de stat, în conformitate cu prevederile art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală.

7. Verificând argumentele recursului declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit practicii judiciare constante erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de

drept formal și material.

Reieșind din conținutul recursului declarat de către apărare, Colegiul penal atestă că acesta se bazează pe temeiul pentru recurs prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel*.

În esență, titularul cererii de recurs își manifestă dezacordul cu soluția instanței de apel prin care a fost respins apelul declarat de partea apărării, ca fiind depus peste termen, precum și faptul că inculpatului Romanov Valerii i-a fost aplicată o pedeapsă prea aspră și neîntemeiat fiind dispusă încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 640 lei din contul lui Romanov Valerii.

Așadar, instanța de recurs menționează, că soluția de respingere a apelului ca depus peste termen nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de apel nu poate purcede la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui apel exercitat în mod legal.

Prin urmare, termenul de apel este un termen legal și imperativ, astfel încât nerespectarea lui atrage decăderea din exercițiul dreptului de a declara apel și nulitatea oricărei cereri de apel înaintate după expirarea acestui termen.

La caz, instanța de recurs analizând materialele cauzei atestă că sentința primei instanțe de condamnare a inculpatului Romanov Valerii în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, a fost pronunțată integral la data de 02 martie 2021, în prezența avocatului inculpatului, Caciarin Ruslan (f.d.115).

Potrivit recipisei anexate la materialele dosarului se atestă că la aceeași dată, sentința a fost recepționată de către avocatul inculpatului, Caciarin Ruslan, acestuia fiindu-i explicat termenul și modalitatea de atac a sentinței (f.d.123), sentința fiind totodată expediată pentru cunoștință și inculpatului Romanov Valerii (f.d.124).

Conform art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale.

În corespundere cu art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Potrivit art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

Raportând prevederile normelor citate la circumstanțele cauzei, instanța de recurs consideră că instanța de apel corect a stabilit, că termenul de declarare a apelului în speță a început să decurgă la 02 martie 2021 și a expirat la 17 martie 2021, aceasta fiind și ultima zi de declarare a apelului.

Însă la caz, apelul a fost depus de către avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatului la data de 31 mai 2021 (f.d.125-126), respectiv cu omiterea termenului prevăzut de lege.

Instanța de recurs reține că instanța de apel în mod argumentat și just a constatat că întârzierea depunerii cererii de apel nu a fost determinată de motive întemeiate, corect precizând faptul că la examinarea cauzei în prima instanță, în cadrul ședinței de judecată privind pronunțarea sentinței, a fost prezent avocatul Caciarin Ruslan, care a acționat în numele inculpatului Romanov Valerii, ultimul recepționând sentința în aceeași zi, la 02 martie 2021.

Mai mult, Colegiul penal menționează că potrivit art. 420 alin. (4) Cod de procedură penală, nu poate fi atacată cu recurs sentința în privința căreia inculpatul nu a folosit calea apelului.

În sensul normei enunțate, se subînțelege că recursul ordinar nu are nici un suport legal în aspectul vizat, deoarece apelul tardiv echivalează cu nefolosirea acestei căi de atac.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că hotărârea atacată este legală și întemeiată, iar recursul urmează a fi declarat inadmisibil ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2021, în cauza penală în privința lui **Romanov Valerii xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **24 martie 2022.**

Președinte

Toma Nadejda

Judecătorii

Diaconu Iurie

Boico Victor